

B/ Odluke stranih sudova i arbitraža

APELACIONI SUD SJEDINJENIH DRŽAVA AMERIKE
/Drugi okrug/

Presuda od 23.X 1962.

Joseph Walters c/a Moore-McCormack Lines, Inc.

Odgovornost broдача za tjelesnu povredu člana posade -

Činjenično stanje:

Tužitelj je posluživao članove posade na brodu Brazil. Član posade Shannon, smatravši da mu tužitelj nije donio hranu koju je naručio, udario je tužitelja dok je ovaj nosio hranu članovima posade i Shannonu. Tužitelj je od udara pao na pod, a Shannon je na nj skočio. Drugi članovi posade vičući izražavali su svoje negodovanje protiv Shannona, govoreći da je lud. Shannon objašnjava sam slučaj drukčije, naime da mu je tužitelj na njegov upit odgovorio nepristojno, ali priznaje da je tužitelja udario. Također je utvrđeno da tužitelj na udarac nije odgovorio udarcem, a i to da se Shannon odmah pokajao što je to učinio.

Tužitelj je tužio broдача pred prvostepenim sudom za naknadu štete. Prvostepeni sud ga je odbio. Zato je spor došao pred Apelacioni sud.

Tužitelj je zahtijevao od suda da dade poroti na utvrđenje da je tuženik - broдар prekršio svoju obavezu u pogledu plovnosti broda.

Sudac: Po zakonu ako član posade ima objesnu, razdražljivu narav, porota može, zbog prisutnosti takva člana na brodu, naći da je broдар prekršio svoju obavezu u pogledu plovnosti broda. Svadje među pomorcima nisu neuobičajene, one nastaju zbog posebnih okolnosti pod kojima pomorci žive. Ne bi bilo razborito i mudro kad bi se utvrdilo da je brod nesposoban za plovidbu svaki put kad razdražljivi pomorac povede svadju s drugim pomorcem. Broдар jamči da je brod plovao što se tiče članova posade u granici da članovi posade imaju običnu čud koju ima običan čovjek u poslu. Ali taj obični čovjek živi pod izvanrednim prilikama i kako je jedan sudac primijetio: Pomorci provode grubi život i skloni su da češće upotrebljavaju svoje šake nego li drugi radnici...., zato mornar prihvaća rizik da susretne članove posade čija je čud razdražljivija nego njegova, ali koja nije tako divlja da predstavlja opasnost za život na brodu. Slučajevi, koji su bili podnijeti poroti, bili su oni u kojima je bilo po srijedi opasno oružje, ili pak oni u kojima se radilo o izuzetno svadljivoj naravi, uobičajenog pijanstva ili slično. Ovdje nije nijedan takav slučaj. Pred ovim sudom tužitelj traži da tuženik bude obavezan po načelu "Respondet superior" /neka odgovara stariji - onaj u čije ime radnik radi - op.p./.

Vrhovni sud presudio je: Vojni napad jednog pomorca na nižeg po rangu /by a seaman upon an inferior/ u svrhu da podupre interes gazde /poslodavca/ jest neka vrst nemara za koji po zakonu odgovara poslodavac. U slučaju Alpha Steamship Company vs Cain postavljeno je ovo pravilo: po doktrini odgovornosti starijeg za podčinjenog /Respondeat Superior/ ne postoji odgovornost za nezakoniti napad jednog radnika /namještenika/ na drugoga ako napad nije bio učinjen /bilo razumno ili nerazumno/ da podupre ili da pokuša poduprijeti zapovjednikovo djelo, ili drugim riječima ako nije u vezi sa stanovitim aktom koji je napadač ovlašten poduzeti za zapovjednika; a u slučaju gdje je čin samo mušičav i neodgovoran, i voljni akt učinjen da zadovolji ćud ili prkos radnikov, zapovjednik nije odgovoran.

U sudskoj praksi nema precedenata za načelo da bi zapovjednik bio odgovoran kad je slučaj kao što je ovaj rezultat ljutnje o stvarima koje nemaju nikakve veze s vršenjem službe u odnosu na napadnutog, i kad zapovjednik nije prenio na napadača ovlaštenja koja on mora osobno vršiti.

Ovaj sud je presudio da je odgovornost po načelu "Respondeat Superior" bila utvrđena u slučajevima gdje je stariji službenik napao mladjega u izvršavanju broskog rada,

U konkretnom slučaju takav slučaj nije. Shannon je napao tužitelja zbog svoje srditosti i slabog raspoloženja. Zato sud zaključuje da napad nije izvršen u interesu brodar. Zbog toga je odbio tužbeni zahtjev.

/AMC 1962, str.2556-2562/

I.K.

Bilješka.- Čitatelj ovog sastava pitat će: kako je po našem pravu? Bi li brodar odgovarao u ovakvom slučaju po našem pravu? Odgovor je ovaj: Presuda izražava principe koji su potpuno u skladu s našim pravom. Nema sumnje da bi i po našem pravu brodar odgovarao članu posade koga povrijedi drugi član posade za koga brodar zna da je po svojoj naravi razdražljiv i da zbog svoje naravi predstavlja opasnost na brodu. To izlazi iz pravnog pravila iz čl.1310. Općeg građanskog zakona. Ako pak u svadji jedan član povrijedi drugoga, a oba su inače obični ljudi, mirni, i njihova svadja nije rezultat njihove razdražljive i objesne naravi, već pojava običnih ljudi, brodar u takvom slučaju sigurno ne će odgovarati. S druge strane pak ako bi jedan član posade povrijedio drugog člana za vrijeme vršenja svog rada, brodar bi odgovarao. /Pretpostavimo npr. da bi jedan od rukovodilaca za vrijeme vršenja manevra brodom povrijedio namjerno jednog člana posade, pa odatle nastane šteta povredjenom članu posade, brodar bi odgovarao/.

I.K.